

Ett tillgängligare kulturliv för hörselskadade

Kulturlivet är den del av det svenska samhället som är mest otillgängligt för hörselskadade. Ungefär 70 procent har mycket svårt att ta del av kulturutbudet, till exempel bio och teater, visar en undersökning bland medlemmar i Hörselskadades Riksförbund (*HRF/Handu 2003*).

Ett vanligt problem är att det saknas fungerande teleslinga. I ungefär två tredjedelar av alla offentliga/publika lokaler finns det antingen ingen teleslinga alls eller så är den trasig, felinstallerad eller helt enkelt inte på, visar HRF-undersökningar (1998/2001). Ofta används inte heller mikrofonerna på rätt sätt. Detta innebär att hörapparatbärare får betydligt svårare att ta del av vad som sägs.

Ett annat stort problem är bristfällig ljudmiljö. När lokaler är bullriga och ekande blir ett kulturarrangemang otillgängligt för alla hörselskadade, även personer med lättare hörselnedsättning.

Men det är inte svårt att göra kulturlivet tillgängligt för hörselskadade. Det gäller att se till att lokalerna har bra ljudmiljö och fungerande hörselteknisk utrustning. Utöver detta behövs textning, till exempel på bio och teater.

Samlingslokaler

Detta är lokaler avsedda för kommunikation. Ändå är tillgängligheten för hörselskadade ofta bristfällig. I samlingslokaler/konserthus behövs:

- *God ljudmiljö*. Bullerfritt, utan ekoeffekter.
- *Fungerande teleslinga* (eller motsvarande) som omfattar såväl åhörarpplatser som podium/scen. Flera mikrofoner ska vara kopplade till kommunikationssystemet. Om teleslingan endast fungerar i en del av lokalen ska det tydligt anges.
- *Förutsättningar för tolkning*. Utrymme för tolkar med mera.

Teatrar

Textning av teaterföreställningar finns, men är tyvärr mycket ovanligt. Text är nämligen ett utmärkt komplement till teleslingan. På teatrar behövs:

- *God ljudmiljö*. Bullerfritt, utan ekoeffekter.
- *Fungerande teleslinga* (eller motsvarande). Alla medverkande ska använda mikrofoner kopplade till kommunikationssystemet. Om teleslingan endast fungerar i en del av lokalen ska det tydligt anges.
- *Textning* via så kallad textmaskin. Visar replikerna på en stor display vid scenen eller på en liten display som användaren har vid sin plats.

Hörselskadades Riksförbund

box 6605, 113 84 Stockholm
besöksadress: Gävlegatan 16
tel: 08-457 55 00
texttel: 08-457 55 01
fax: 08-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se
hemsida: www.hrf.se

Biografer

Text på bio har kommit på senare år, som en följd av att filmdistributörerna nu kan söka statligt stöd för textning av filmer på bio och DVD. Men det finns bara ett par textade kopior av varje och de visas främst i storstäderna. På biografer behövs:

- *Fungerande teleslinga* (eller motsvarande). Om teleslingan endast fungerar i en del av lokalen ska det tydligt anges.
- *Textning av svenska filmer*. Om en film är textad ska det anges i bioannonserna.

Svensk film på DVD och VHS

Så gott som alla svenska filmer på DVD har text. En del har dessutom textning för hörselskadade, vilket innebär att olika ljud i filmen beskrivs i text (till exempel "det ringer på dörren"). Inga svenska filmer på VHS textas.

Museer

Dagens museer har ofta inslag av ljud i sina utställningar. Det är därför viktigt att allt som en besökare ska kunna ta del av även presenteras visuellt, genom text och bild. På museer behövs:

- *God ljudmiljö*. Bullerfritt, utan ekoeffekter.
- *Fungerande teleslinga* (eller motsvarande) vid kassor/informationsdiskar, i föreläsningsslokaler och vid utställningar med ljudinformation.
- *Tillgänglig guidning*, med tillgång till trådlös hörselteknisk utrustning och teckenspråkstolkning.
- *Textinformation (displayer/skyltar)* som ger samma information som ljudupptagningar etc.
- *Textning av filmsekvenser* som ingår i en utställning.

Mer om **Tillgänglighet för hörselskadade**, se Svart på vitt #2.
Mer om **Textade tv-program**, se Svart på vitt #5.

HRF info/oktober 2003